

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se sena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Narodno prejema opravništvo administracija in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna števil. 190.

Izhaja petkrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Vojska ali mir?

Vsaki dan imamo šestokrat priliko slišati vprašanje: „Bo vojska ali mir?“ Tega pa ljudje ne poprašujejo samo iz radovednosti, ampak prevzema jih nekaka skrb pred hudimi nasledki, ki jih vsaka vojska za človeštvo ima. Za vojskovanje treba je namreč najprej denarja, potem denarja in zopet denarja, kakor je rekel slaven vojskovodja; prišli bi tedaj novi davki, katere bi pa ljudje tem težje plačevali, ker že sedanje komaj zmagujejo. Za vojsko je treba dalje vojakov. Teh se sedanjim državam sicer ne manjka, primanjkovalo pa bode za kmetijstvo potrebnih delavnih moči, če morajo vsi krepki možaki iti na vojsko.

Ravno iz tega vzroka peša tudi obrtništvo in hira kupčijstvo, za katero je po vojski zaprekah in vsled pomanjkanja denarjev mnogo dežel in potov zaprtih, da se ne more tako prosto razširjati, kakor o mirnih časih in da nesloge vojskine vsled tega čutijo tudi dežele, ki same v vojsko niso zapletene. Ker tudi po končani vojski navadno še dosti let preteče, preden se zacelijo rane, ki jih je vojska vsekala ljudem, je pač umevno, da se ljudje vojske sploh bojé in pristrčno želé ljubelega miru.

Lansko leto razsajala je v sosednjih deželah turških kruta vojska, katero so britko občutile tudi južne dežele avstrijske. Ko ste se Srbija in Turčija pomirile, je vse radostno pričakovalo, da bode zdaj vojske konec. Med tem pa je mogočna Rusija začela zbirati svojo vojno v južnih krajih nezmerne svoje države,

in ljudje so zopet začeli skrbno popraševati: „Bo li vojska ali mir?“

Mnogi in važni razlogi govoré za ohranitev miru. V prvi vrsti se ne sme prezirati silno pomanjkanje v turških deželah, kjer bodo ljudje komaj same sebe preživeli, ne pa da bi mogli preživeti še velikanske vojne ruske. Tudi za vojsko sedaj ni tako priličen čas ko lansko leto, ko so vstajniki Turke napadali od vseh strani in je tudi na Srbskem, Rumunskem, Grškem in Črnogorskem vse gorelo za vojsko, ter bi se bilo radostno pridružilo Rusiji, ki bi bila tedaj še slabo oboroženo Turčijo pri prvem napadu vrgla ob tla.

Na drugi strani pa je mnogo tehtnih vzrokov, ki Rusijo silijo k vojski. Znano je namreč, da Rusi že od nekedaj merijo na dežele turške in zlasti na pokrajine ob Črnem morju in na mesto Carigrad, katero bi bile tudi že zdavnej dobili v roke, če bi jim ne bili tega zadržale druge države. Vzemimo, da jim te države tudi sedaj nikakor ne bodo dovolile polastiti se omenjenih pokrajin in Turčijo razdejati, bi vendar Turčija, če bi bila njena sedanja vojska potolčena, tako oslabela, da bi več ne mogla na noge spraviti potrebne vojske in vstaviti se Rusom, če bi jo poznejši o primernejšem času napadli.

Tudi bi Rusija prišla ob vso veljavo, če bi sedaj umanjkala, ko je toliko vojaka spravila na noge. Njen vpliv v Evropi je namreč zato tako velik, ker se vse boji velikanske njene vojne. Če bi pa Rusija po tolikanj pripravah opustila vojsko, sodili bi, da njena moč, pred katero se zdaj tolikanj boje, je le

navidezna, da se pa sama zaveda slabosti svoje, in kdo bi se potem še zmenil za državo, ki se celo s trohlyeno in bolno Turčijo meriti ne upa? Zlasti bi Rusija v Carigradu zgubila tisto veljavo, pred katero so se sedaj uklanjali turški državniki, ob enem pa tudi vse zaupanje pri južnoslovanskih narodih, ki od nje pričakujejo rešitev iz jarma turškega in boljše bodočnost. To Rusija sama tako dobro ve, kakor drugi ljudje, zato se gotovo ne bode vstrašila nobene žrtve in tudi vojske ne, da reši svoj vpliv in svoje svetovno veljavo.

Tudi ne sme prezirati lastnih podložnikov, v katerih je doslej sama vzbujevala in gojila sočutje, do sobratovskih narodov na Turškem. Kako mogočno da je to sočutje, pokazalo se je v turško-srbski vojski, v kateri niso le z denarji, žitom, orožjem in drugimi potrebnimi rečmi podpirali Srbov in Črnogorcev, ampak se je tudi na tisoče Rusov v vojni srbski bojevalo za svobodo jugoslovanskih sobratov. Pa ta vojska ni imela zaželjenega cilja in konca; Slovani turški še niso osvobodjeni, in želje naroda ruskega še ne izpolnjene pa tudi ne zatrite, marveč postale so še silnejši in brez ovinkov od vlade svoje zahtevajo, kar slabotna Srbija izvršiti ni mogla. Ene misli z narodom je tudi vojna ruska, ki že komaj pričakuje trenuka, da bi se vdarila s starodavnim sovražnikom krščanstva in omike. Vlada bi tedaj žalila narod ruski in žalila vojno, če bi opustila vojsko, za katero je že vse pripravljeno. Car Aleksander je pač jako mirojluben in bi se najraje vojski izognil, a carjevič z vso carsko rodbino gori za njo in jo bode glede omen-

Biblija.

III.

(Dalje.)

Pisalo se je vže toliko o bibliji, razložena je bila vže tolikokrat, da je morebiti edino sredstvo: njeno lepoto pokazati dandanes še to, ako se prisposodi Homerovim spevom. Ti spevi, posvečeni po stoletjih, pridobili so si s časoma neko svetost (če se sme tako govoriti), ki opravičuje to primero in odbija vsako misel oskrunjenja.

Da si tudi nista Jakob in Nestor istega roda, sta vendar oba iz naj davnejših časov sveta; in mi čutimo, da je samo eden korak iz palač Piloških v šotore Ismaelske.

Kolikor je biblija lepša od Homera; v čem je ednaka in v čem se loči od umotvorov tega pesnika, to smo sklenili preiskovati v naslednjih poglavjih. Oglejmo si torej ta dva spomenika, ki sta kakor dva posebej stoječa stebra, postavljena pred vrata k tempelnu ženinja in činita prav za prav njegov preddvor.

S prva je vže to jako čudovita reč, da vidimo dva naj starejša jezika sveta se med seboj vojskovati, jezika, v kojih sta Moses in Likurg zakone dajala, David in Pindar himne popevala.

Hebrejščina, jedrnata krepka skoro brez sklanje v svojih besedah, izrazuje po dvadeset misel le po pritikleju edne same črke in se kaže tako kot jezik ljudstva, ki je v znamenitej zvezi s prvotno priprostostjo temeljito poznanje ljudi zedinjevalo.

Grščina kaže v svojih zvutih spregah, v svojih sklanjavah, v svojej bogatej zgovorljivosti narod s posnemovalnim in družljivim duhom; narod mičen in ničemuren, melodičen in razgovoren.

Hoče li Hebrejec glagol sprejeti, poznati mora le one tri koreninske soglasnike, ki izrazujejo tretjo osebo minulosti v ednini, in takoj ima vse čase in naklone, ako le nekatere služee črke ali pred one tri koreninske črke ali za njimi ali pa v sredo med nje postavlja.

Mnogo bolj zamotana je hoja grščine. Mora se gledati pri glagolih na karakteristikon, na sklon, na avgment in predzadnjo slovko v nekterih osebah časov reči, katere prav težko poznaš, ker se karakteristikon zgubi, prestavi ali pa z nepoznano črko zedini; kako pač namreč pred edna ali drugo črko stoji.

Te dve spregi, hebrejska in grška, edna tako priprosta in kratka, druga tako sestavljena in dolga, nosite nekak pečat duha in

običajev onih ljudstev, ki so nju izobrazila. Prva posnema jedrnati jezik očaka, ki obiskuje svojega soseda le pri studencu pod palmo; druga spominja na raztegnjeno zgovornost Pelasga, ki se pokazuje pri vratih svojega gosta.

Ako vzememo po naključji kak samostavnik grški ali hebrejski, spoznamo še natančneje duh obeh jezikov. „Nešer“ pomenja v hebrejščini: orel, prihaja pak od glagola „šur“: bistro gledati, ker se orel v solnce ozira. V grščini je orel: ajetos (αἴετος): nagli let. Izraelec je bil zavzet od tega, kar je na orlu naj veličastnejše; videl ga je nepremakljivo na skali gorovja sedeti in vshajajoče solnce opazovati. Atenec pa je zapazil na orlu le njegov let, njegov vihrasti beg in ono gibanje, ki odgovarja vlastitemu gibanju grškega duha. Na ednaki način ponavljajo se v bibliji podobe solca, ognja, gorovja; med tem ko se v Homeru živi popisi hrupa, letanja in voženja pogosto povračajo.

Točke našega primerjanja pa bodo: priprostost, starodavnost običajev; povest, popis; primere ali podobe, vzvišenost.

Priprostost.

Priprostost biblije je krajša in resnejša; priprostost Homera daljša in živahnejša. Prva

jenih razlogov najbrže tudi dosegel. Čem prej se pa pričue vojska, tem prej bode za Slovane turške bila ura rešitve, ker mirnim potom se kristjani na Turškem nikdar osvobodili ne bodo.

Po volitvah.

Volitve v mestni zbor so za letos končane. V tretjem razredu smo zmagali s tako sijajno večino, kakoršne sami nismo pričakovali; v prvem razredu pa smo vedeli, da nam letos še ni mogoče zmagati. Nemškutarška stranka je sama na sebi še precej močna, vrhu tega jo pa podpira še vlada z vso močjo. Kljub temu imeli so naši kandidati letos več glasov kakor lani. Naši nasprotniki naj si nikar ne domišljujejo, da bodo v prvem razredu vedno zmagovali; najtežjega in najsilnejega orožja narodnjaki za letos še niso rabili; če pa le vidimo, da se še vedno šopiri v naši slovenski deželi svojati tujcev in odpadnikov, potem bomo tudi mi posnemali brezozirnost, katero nam kažejo sami. Mnogo jih je, ki edino le od naše duhovščine živijo, vkljub temu so prvi med tistimi, ki za nemškutarško-liberalne kandidate glasujejo; še več pa jih je, ki bi morali mahom svoje štacune zapreti, ko bi ne bilo slovenskega kmeta k njim. Mi Slovenci smo res čudni ljudje! Mnogo jih je, ki se kažejo izvrstne narodnjake, in stranki domači želé zmagati in dober uspeh, ki si pa javno tega ne upajo pokazati in se precej prestrašijo, če jim kak nemčur očita: Tudi ti si Slovenec. Imamo dalje narodne trgovce, obrtnike, krčmarje, kavarnarje; zakaj se morajo tedaj ravno ti pritoževati, da jih Slovenci le tačas poznamo, kedar so volitve?!

Ljubljana ni nemška in nikdar ne bo nemška, naj se naši nasprotniki še toliko napejajo, in gotovo znamenje, da je občno mnenje v Ljubljani za nas, je to, ker si nihče ne upa povedati, da je za nemčurske kandidate glasoval! Dokaz temu je tudi sijajna zmaga v tretjem razredu, kjer je zastopano neodvisno meščanstvo, med tem, ko v drugem in prvem razredu vse mrgoli vradnikov in drugih od vlade odvisnih mož.

Sprevideli so tudi že celó pametni Nemci, da ni lepó, nagajati deželi, v katerej živijo,

in glasovali so z nami. Take si bomo zapomnili, in jim pri vsem na roko šli; ne bodo se imeli pritoževati, saj Slovan je bil od nekdanj gostoljuben, in tujcu ni nikoli nič žalega storil, če ga ta ni dražil.

Nespametna pa bi bila gostoljubnost in prizanesljivost nasproti takim tujcem, ki niso prišli k nam mirnega zaslužka iskat, ampak gospodarit in se ponašat. Ko bi teh hujskavcev ne bilo, bi tudi domačih izdajic ne bilo, kajti mnogi neizobraženi Kranjci se dajo od teh ljudi preslepiti, in marsikateri je prišel kot hlapec v Ljubljano, si kupil hišo in naučil se deset nemških besedi, sedaj pa je velik nemčur, ker misli, da je to „nobel“, in da pokriva vse njegove napake in pomanjkljivosti. Mi smemo z volitvami v občé zadovoljni biti, kajti pridobili smo enega odbornika, nemškutarji pa so enega zgubili.

Nadejamo se, da bodo naši ljudje začeli bolj skup držati in bolj energično ravnati, da bomo prihodnje leto tudi v prvem razredu zmagali. Pravična stvar mora enkrat zmagati.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. marca.

Avstrijske dežele.

Na Dunaju se je te dni mudil general Ignatiev in je z ministrom Andrasyem imel dolge razprave. Tudi s cesarjem imel je razgovor. Danes se neki čez Berolin zopet vrne v Petrograd. O angleških državnikih je ruskemu poročniku v Parizu, knezu Orlovu rekel: „Bilo je nemogoče, niso me hoteli razumeti.“

Družba sv. Mihaela naznanja, da bodo papež avstrijske romarje sprejeli 27. maja. Kdor se želi tega romanja vdeležiti, naj to nemudoma naznaní omenjeni družbi, da se bo vedelo skrbeti za stanovanja itd. Za Kranjsko bode to naznanilo preskrbela katoliška družba, pri kateri se lahko oglasijo tisti, ki želé popotovati v Rim.

Na Tirolskem so se v soboto vršile v mestih in trgih volitve za deželni zbor. Izvoljena sta bila 2 konservativna in 14 liberalcev. Zbor tirolski namreč šteje 68 udov in sicer volijo kmečke občine 34, mesta 17 in veliki posestniki 10 poslancev. Razun teh sedé v zboru še 3 škofje in 4 opati. Kmečke ob-

čine volile so 33 konservativnih poslancev in 1 liberalca; v prejšnjem zboru bilo je konservativnih 31, liberalcev 1 in lahona 2. Veliki posestniki volijo, kakor pri nas, zgolj liberalce, mesta pa deloma liberalce, deloma konservativce. Konservativnih poslancev z duhovniki vred je tedaj 42, liberalnih in lahonskih pa 26.

Vnanje države.

Nemški državni poslanci stranke konservativne v „Germaniji“ duhovnike, ki so bili pregnani, in druge, katerim je za to kaj mar, prosijo, da naj jim vsa dotična pisma do 8. aprila pošljejo, ker jih hočejo najbrže v zboru porabiti. — Ob enem se iz Rima „Vat.“ piše, da se hoče vlada pruska spraviti s stolico rimsko in da se je v tej zadevi že večkrat obrnila do sv. Očeta. — Cesar ni sprejel odpovedi admiralnega načelnika Stoscha, ki je zaradi Bismarka hotel izstopiti iz državne službe, in Stosch ostane na svojem mestu.

Iz Bosne se poroča, da je vlada sklicala deželne brambovce, ki se morajo v 3 dneh zbrati. Hoče jih neki poslati zoper vstajnike, ki so se semtertje zopet pokazali.

Francozki minister Jules Simon je v Orthezu odstavil mera in njegovega adjunkta, ker sta v soglasju z mestnim odborom dovolila, da se je postavil misijonski križ. V starašinstvu (senatu) zaradi te samovoljnosti interpeliran je minister rekel, da je to storil vsled pritožbe protestantovskih prebivalcev v Orthezu, ki so se pismeno do njega obrnili. Več veljavnih protestantov iz Ortheza vsled tega v časniku „Informateur“ naznanja, da oni ministru takega pisma niso poslali. Najbrže so reč skuhali kakšni Judje, ki so najprej preslepili ministra in z njegovo pomočjo hoteli slepiti tudi še starašinstvo.

V Carigradu so se pretekli tedeja zopet godile prav čudne reči. Okoli 3000 glasovitih šoftov, ulemov in druge turške plaže zbralo se je oboroženih pred sultanovo palačo, ter je zahtevalo, da se morata Damat paša in vojni minister Redif paša nemudoma odpraviti, Midhat paša pa zopet nazaj poklicati. Tudi učenci artilerijske šole so se te demonstracije vdeležili. Ker so ulemi ob enem sklenili, da hočejo zapreti vse mošeje in za sultana ne več moliti, dokler jim želje ne spolne, kar so po šeih-ul-islamtu sultanu sporočili, bil je sultan

je po načinu pregovorov in izrazuje se starim sestavljenjem besed nove misli. Druga je rada v svojih govorih obširna in ponavlja večkrat v istih rekih kar je vže poprej povedala. Priprostost sv. pisma je priprostost svečenika v starem veku, kateri oznanjuje poln božje in človeške modrosti, iz sredine svetišča zanesljive izreke modrosti. Priprostost Kioskega pesnika je priprostost priletnega potovalca, ki pri ognjišču svojega gosta pripoveduje, kar je skušil tekom dolgega in nemirnega življenja.

Starodavnost običajev.

Sini vzhodnih pastirjev čuvajo črede kakor sini Trojanskih kraljev; ali ko se Parid v Trojo vrne, biva v palači med sužnji in razkošnostmi. Šotor, skromna mizica, priprosti strežniki — to je vse, kar čaka Jakobovih otrok pri njihovem očetu. Dojde v Homeru gost h kakemu kralju, peljejo ženske in včasí celo kraljeva hči ptujca v kopaljšče. Prinese mu se vonjava, pada v zlatih in srebernih skledicah voda za umivanje, obleče škrlatni plajšč in po tem se pelje v krasno dvorano, kjer mu se ukaže, da se vsede na slonokosteni stol, ki je okinčan z lepim podnožjem. Sužnji mešajo vino in vodo v čašah in mu predstavljajo Cererine darove v košarici. Hišni go-

spodar mu postreže sè sočnim hrbitiščem zaklanega živinčeta in sicer s petkrat večim kosom nego drugim. Po tem gostuje prav vselega srca in obilnost prežene kmalu glad. Po dokončanem obedu naprosi se ptujec, da pripove svoje dogodke. Naposled pri njegovem odhodu, poklonijo mu bogatih daril, če je tudi poprej še tako uborno došel; kajti domišljujejo si, da je pod to obleko morebiti bog prišel skušat srca kraljev; ali pa je človek, ki je v nesrečo padel, in je ravno zato ljubljenec Jovov.

V šotoru Abrahamovem pak je sprejem ves drugačen. Očak gre svojemu gostu naproti; ga pozdravi in potem moli k Bogu. Sini spravijo kamele pod streho; hčere jih napojijo. Potniku se umijejo noge; in nato se vsede na zemljo ter zavžije molčé gostna jedila. Ne tirja se od njega pripovedovanje onega, kar je doživel; on se ne izprašuje. Kakor mu drago, ostane ali pa odpotuje. Pri njegovem odhodu sklene se z njim zveza in za svedoka postavi se kamen. In ta oltar naj oznanuje poznejšim stoletjem, da sta se dva človeka iz davnih časov srečala na potu življenja, se kot brata imela a na to ločila, da ne bi se nikoli več videla in daleč eden od drugega pokopana bila.

Pomnimo, da je nepoznani gost v Homeru

ptujec, a v bibliji potnik. Kako različna mnenja ljudi! Grk ima samo političko in omejeno idejo tam, kjer Hrebrecje moralno in občo misel naveže.

Pri Homeru opravljajo se družbinska dela s hrupom in bljščobo: sodnik sedi v sredini javnega prostora ter oznanuje s povzdignjenim glasom svoje razsodbe. Nestor žrtvuje na obali morske, ali govori ljudstvom. Ženitba ima svoje baklje, pesme, vence obešene po vratih. Armada, ljudstvo spremlja kralja h pogrebu. Prisega se vrši v imenu Furij sè strašnim rotenjem itd.

Jakob daja pod palmo pri vhodu v svoj šotor pravico svojim pastirjem. „Položi svojo roko na moje bedro — ukaže Abraham svojemu hlapcu — in prisezi, da pojdeš v Mezopotamijo.“ Dve besedi zadostujeta, da se sklene zakon na bregu studenčnem. Hlapec pripelje nevesto sinu svojega gospodarja; ali pa se obveže sin gospodarjev, da bode sedem let pasel čredo svojega svaka, da si pridobi hčer. Očaka zanesejo po smrti njegovi sinovi v votlino očetov, ki se nahaja v dolini Efron.

(Dalje sledi.)

s svojim dvorom jako preplašen. Ker je tudi med vojno nezadovoljnost jako velika, si niso drznili ojstro ravnati z rogovileži, marveč jim je sultan obljubil, da bode pritožbe zoper vojnega ministra preiskoval. Artilerijsko šolo so pa vendar iz Carigrada neki prestavili v Plodvin, glavne razsajalce šoftov pognalij iz Carigrada, ulemom pa zažugali, da jih bodo zaprli, če ne bodo mirovali. Natančneje preiskave pa ni bilo, da bi se pozvedelo, kedo je to rogoviljenje provzročil, in razdraženost med šofti je čedalje večja. Šolam so dali slovo in na vrata zapisali besede: „Zaprte do povrnitve Midhatove.“ Tudi so vsaki dan na hišah nabiti burni oklici in vsaki hip se utegne razsajanje zopet pričeti. Vlada pa mirno posluje dalje in ne ve, kaj da se v glavnem mestu samem snuje in godi.

Izvirni dopisi.

Iz novomeške okolice 22. marca. (Društveno življenje v Novem mestu.) Zapustil sem zelene bregove mogočne Krke in podal sem se na bele Gorjance, da bi rajski mir vžival; saj tukaj ne najdeš dosti nemškutarjev razun dveh ali treh grajščakov v okolici. Živel sem dolgo časa v rajskem miru, zatopljen v svoje študije, ne misleč, da bo pepelnica sredi (temu skoraj dve leti trajajočemu) miru konec storila. Ta dan namreč zaletel se v naše kraje novomeška inteligencija, da bi tu praznovala za nemško kulturo velemeniten „Häringsschmaus“, recte „Schnecken-schmaus.“ Pripeljali so seboj tudi svojo godbo, t. j. čvetero ali petero piskačev. Še na vrh Gorjancev, kjer imam jaz svoje stanovanje, došel je lepi duh krač in klobas, ktere se ve da ne smejo manjkati pri „Häringsschmausu“. Godci so bili našopirjeni, da se je priprosto ljudstvo zgledovalo in čudilo, kako da so visoki gospodje tako neumni. Ko se je vesela družba domov vračala, slišal se je velik šunder in krik (seveda jim je takrat alkohol rojil po glavah). To so tisti ljudje, ki zmeraj vpijejo, da so Slovenci surovi, neotesani ljudje, to je ista blažena nemška kultura, ktero nam tako gorko, pa žalibog, zastonj vsiljujejo. Nemikani Slovenci, zdramite se že skoraj in učite se omike od tacih ljudi!

Pisalo se je v začetku tega leta v Vašem cenjenem listu, da so naši narodnjaki mlačni, da jim manjka pravega poguma. Res je, obnašali so se nekaj časa tako mlačno, da se je lahko sklepalo, da naša čitalnica hira. Toda, hvala Bogu, zdramili so se iz hudomušnega zimskega spanja. Začeli so zopet delovati in veselje je videti, kako se trudijo za svoj narod, kako skrbijo za narodno osveto. Pri veselici na Vodnikov dan so pokazali novomeški narodnjaki, kaj zamorejo storiti sami iz sebe brez pomoči nemčurskih bahačev. Dvorana bila je premajhna, da bi bila obsegla ljudsko množico. Ni moj namen popisovati to v „Sl.“ že omenjeno veselico, samo to bi vprašal odbor-nike čitalnične, zakaj toliko nemčurjev k takim veselicam povabljuje? Prevideli so tudi odborniki, da najbolj na ljudstvo vplivajo dramatične igre. Zategadelj so se tudi dvakrat ta post predstavljale gledališne igre. Dvorana je bila vselej še prepolna. Vidilo se je, da naši diletantje prav dobro igrajo, čeravno so nemčurji mislili, da se v čitalnici ne morejo predstavljati gledališne igre.

4. t. m. predstavljali so igri „Srce je odkrila“ in „Bog vas spremlja“, kedaj pojdetek domov.“ Gospica Šulčeva nam je izvrstno naslikala v prvi igri Pavlinko, nedolžno deklico,

ktera še ne pozno zapeljivega sveta. Tudi gospica Seidl nam je izvrstno predstavila gospodinjco. Igrali ste res tako izvrstno, da jima čestitamo. Bog ji ohrani še mnogaja leta našemu odru! V drugi igri se je posebno odlikoval g. Rorman, naš komik, kteri je izvrstno predstavljal prekanjenega Ribničana Koščaka, kteri je prišel v Ljubljano svojo „žlahto“ obiskat; a niso ga mogli na noben način domov spraviti, ko še le potem, ko so ga za denar prosili.

19. t. m. igrali so ta post vdrugič. Igrala se je Vilharjeva igra „poštena deklica.“ G. Rorman predstavljal je izvrstno Italijana v Vipavski okolici, itako so tudi nemškutarja dobro narisali! Za tem so igrali „Kteri bo?“ (Vesela igra v 2 činih sp. Rokački.) Gospica Šulčeva je tako izvrstno predstavljala Marinko, da so jej med igro večkrat ploskali. Jezik jej je tekel prav gladko, veselje je bilo, njeno slovenščino poslušati. G. Kalčič, ki si je velike zasluge za naše gledališče pridobil, in si veliko truda daje, da bi se igre dobro predstavljale, je bil doktor Bistroglav. Prav dobro se je odrezal; tudi njega moramo očitno pohvaliti. Igral je pri zadnji igri tudi neki nov igralec, kteri je stopil prvič na oder. Upamo, da bo tudi za naprej rad pomagal pri predstavljanju gledališnih iger. Sploh so vsi tako izvrstno igrali, da smo se kar čudili. Z dobro vestjo prav lahko rečemo, da so naši igralci nemškutarske prekosili. Le tako naprej! to je nam zelo koristno. Čitalnica naša se zmeraj bolj in bolj vzdiguje in dobiva zmeraj več udov, po novem letu je že 14 novih pristopilo. Naši nasprotniki pa jih imajo čedalje manj. Sliši se tudi, da hočeta znana rodoljuba gosp. Rudež in Barbo toliko pripomoči, da bode narodni dom letos dozidan. Bog pomozil! Mislijo, že meseca majnika pričeti z zidanjem.

Veseli nas pa, da zamoremo v tako kratkem času tak napredek v narodnem življenju pokazati.

Hočemo pa tudi nekoliko o naših nasprotnikih spregovoriti. Našim nemčurjem gre vsaki dan slabeje. Udje se izbrisujejo in čedalje jih je manj med tem ko upniki zmeraj bolj pritiskajo. Dolgov imajo veliko, pokazati pa nimajo ničesar. Sploh ne bodo mogli več dolgo vzdržati svojega društva, če bo šlo tako naprej. Svojo godbo so razpustili začetkom tega posta, in zopet so pribežali k meščanski gardi. Zopet lep monstrum nemčurske mogočnosti! Tudi pri meščanski gardi bila je pred kratkem volitev dveh oficirjev. Izvoljena sta bila dva narodnjaka.

Začelo se je v naši okolici gibati in v vsacem stanu najdeš nekaj narodnjakov, le v vradniškem ne.

Vreme je začelo pri nas lepše postajati tudi Gorjance je že močno zapustil sneg, le okoli mojega stanovanja se sem ter tje še nahaja. Začela se je ljuba pomlad v naravi, pri nas pa pomlad narodovega prerorenja.

Puščavnik na Gorjancih.

Iz Gregorije pri Lašičah 26. marca. (Novo sleparstvo.) Ravno zdaj, ko se le prepogostokrat sliši in bere, da je tu pa tam kak slepar naše milosrčno ljudstvo ociganil, bi utegnulo morebiti komu hasniti, če naznanimo, da nekatere babure iz tega okraja so jo pobrisali v „klošter“, ki ga bo znani rimski romar menda zopet na novo zidati začel. Kje? sam Bog vedi. Znano je, da je imel pred par leti zvitih svetohlinec Anton Petavar tod v okrožji svoj babji regiment razpostavljen, ničvredne babiščeta namreč, ktere so nepretrgano beračile, sleparile, darove nabirale in svojim lahkovercem le skriv-

nostno na tihem pripovedovale, da ti milodari bodo za neko cerkev in „klošter“, ki ga zida čudosveti Tonček. V oni klošter so se nadjale, da bodo kot nune sprejete in pod vodstvom opata Tončka srečno pa zadovoljno živele — brez dela; tako jim je vsaj obetal sleparsk sanjač. To vse je že davno znano, kakor je tudi znano to, da je bil Petaver prav po zasluženji kot goljuf itd. v dveletno kazen zapadel, ktero je preteklo jesen že dostal. Mislimi bi bilo, da prevarjene babiščeta so zdaj spoznale, kaki goljuf je bil njihov svetnik; saj mu je bilo vse očitno dokazano pred krvavo sodnijo; in bile so same tudi ondi pričujoče. Kaj pa da, večina ogoljufanih je spregledala in spoznala grdo sleparstvo, — če tudi prepozno; — toda ne tako nekatere v svetega Tončka strastno zaljubljene — zatelebane babure. Te so kar zmeraj regljale, da Tonček je nedolžno preganjan, kakor je bil s. Frančišek, in ne vem kdo še? Zaljubljena stara babina, strastna, prevzetna duša, zlasti taka, ki si domišljuje, da je kaj boljša od družih ljudi, to ti je pač nar. strašnejša spaka, ven in ven nepoboljšljiva. Torej se je tudi že naprej vedilo, da kakor hitro bo rimski romar iz ječe prišel, bo že takoj vrag in njegov Tonček med onim svojim izvoljenim ljudstvom v novo svoj ples začel. — Istinito! Pred nekaj časom zginile so tri nar. bolj žaltove Tončkove nune, namreč „ta črna“ in „ta kislá“, pa še neka druga prismoda iz Dobropolj, od ktere se govori, da ima še nekaj denarja. S tem denarjem se bo menda kvas postavil za novi „klošter“. Kislá Mica bo pa beračila spet, saj zna jako dobro, silno in skrivnostno; zato ji je bil poprej že glavni opat obljubil, da bo ona v kloštru „ta nar. viša mati“. — Kam se je zdaj ta sodrga zavlekla, ne ve povedati nihče. Voznik iz Dobropolj, ki je to plažo nekoliko pota odpeljal proti spodnjem Dolenjskem, v gibilje, da so šle te blažene duše ali na Hrvaško, ali na Štajarsko, če morda niso kje na nižjem Dolenjskem ostale. Gotovo jim je že najdel Tonček kako varno zavetje, kjer bodo zopet mirno vsi skup svoj zali delokrog imeli. Se razume, da „klošter“ bo drugod; nabiranje zanj pa spet drugod. Torej treba opozoriti županske policijstva, naj čuvajo, da ne bi se v njihovem kraju kod godile enake sleparstva, kakor tukaj pred par leti. Pognati je treba za časa pritepene klateže; le semkej v naše kraje nikar ne, ampak v posilno delavnico; — ta bi bila edini pravi klošter za Tončka in njegove babure.

Iz pod Velike Kape, na slov. Štaj. 26. marca. (Narodna zavest. Vreme. Šola pa še nekaj.) Gospod vrednik! Iz teh krajev boje še niste dobili nikakega dopisa za Vaš cenjeni list. Temu je vzrok letargija, ktera še vlada na tukajšnjem narodnem polji. Ljudstvo še spi in se še prav malo zaveda svoje narodnosti. A upamo, da bode solnce narodne zavesti prisijalo tudi v te temne, za narodnost zapuščene kraje. Sprejmite tedaj prvi dopis iz rodoljubnih rok, ker se vedno držim gesla:

Zrno do zrna pogača,
Kamen k kamenu palača.

Letos smo imeli izvanredno milo zimo, snega prav malo; rekel bi skoraj, da smo imeli spomlad. Le Stribog — bog vetrom — je nas šestokrat obiskal, ter nam na ušesa šepetal svoj „riš in piš.“ — Pa minuli so tudi lepi dnevi in Svarog — bog podnebj — nam je poslal dovolj snega. Imeli smo ga 2 metra na visoko. Pa Stribog je napovedal Svarogn boj na življenje in smrt; sv. Jožefa dne se je

prišel boj in glejte, zmagal je Stribog, ter odnesel sneg, tako, da imamo zopet lepo spomladansko vreme. Variatio! Poljubovala nas je nekaj dni Vesna boginja spomladi in nam podarila uže lepe vijolice v dokaz ljubezni in vdanosti. Pa „roži so le kratke ure dane“, je pel vže naš Preširen, minulo je veselje; sneg danes zopet naletava. Tedaj vidite, da tako vreme ne prinese dobrega kmetovalcu. Naš kmet je vže tako obložen z davki; tarejo ga reve in težave na vseh straneh: sam in za svojo družino nema kaj jesti, poleg tega ga še vseskozi — rubijo in nada boljše bodočnosti mu z nestanovitnim vremenom tudi mora splavati po vodi.

Naj se podam k drugemu predmetu. Šole so bile in so blagostan naroda. Dobre šole so prvi pogoj narodovega napredovanja. V naše kraje smo zadnje čase dobili precejšno število narodnih učiteljev in upamo, da bodo ti gospodje položili seme k narodnemu jebelu. Začetek je sicer težak, pa z združenimi močmi bodo šlo.

Naj za danes dopis sklenem*) z Plinijem, kateri pravi: Equidem optimum et emendatissimum existimo, qui ceteris ita ignoscit, tanquam ipse quotidie peccat; ita peccatis abstinere, tanquam nemini ignoscat. To sem hotel pošepetati na uho g. doposniku iz Ribnice v predzadnji št. „Slov. Gospodarja“, kateri nas je blagovolil sè svojo nježno ročico pobožati, ker smo se vdeležili plesa na pustni ponedeljek. No, nočemo polemizirati; in s Plautom kličemo: „Bonus animus in mala re est dimidium mali.“ Škijepetar.

Iz Goriške okolice. Poročali smo in Vipavce v št. 16 „Slovenca“ svarili pred predrznostjo onega kopača zakladov iz Renč in njegovega mešetarja iz Batuj, kar pa ni bilo brezvspešno, ker Job in njegov mešetar sta oba v zapahih, kojih ne bosta tako brzo zapustila. Pri Job-u so našli cel koš črnih bukev, Kolamona in jednake robe, koje šaro so kot „corpus delicti“ odnesli v Gorico. Jednake reči je Job že pred par leti po Briškim počenjal in zbog tega prišel v dotiko z državnim pravdnikom, ter iste moral pobotati tudi z zaporom. Mi mu voščimo dober tek k joti, ki jo bo v zaporu vžival, ter mu svetujemo, naj v bodoče, ako mu je za prostost kaj mar vipavske groše pri miru pusti.

Vreme imamo gorko, pa nas nič kaj ne zabava, ker je južno in se vedno spreminja; slavček naš še ni prišel v gostje, nemara sluti da smo imeli slabo letino. Radoslav.

Domače novice.

V Ljubljani, 29. marca.

(Za petdesetletnico škofovanja papeževega) delajo se po vsem krščanskem svetu velikan-ske priprave. Liberalce ta ljubezen, ki jo katoličani razodevajo ljubljenu namestniku Kristusovemu, hudo peče, in silno radi bi zabranili vse slovesnosti, ki se za to priliko pripravljajo. Ker je pa ropotanje in hudovanje liberalnih listov brezvspešno, nastopili so drugo pot. „N. fr. Presse“ in za njo razni liberalni listi namreč objavljajo telegram iz Rima, ki trdi, da papež so silno nevarno bolni; lotila se jih je splošna slabost in nobenega upanja ni, da bi ozdravili; zato se sobe ranjkega kardinala Antonellija že pripravljajo za konklave, v katerem se bo imel voliti Pijev naslednik. Ker katoliški listi o boleznih papeževi nič ne vedo,

*) Drugo pot kaj več, ako dovolite. Pis. Prosimo. Vred.

se nam zdi, da so razni liberalni listi s to lažjo hoteli le napraviti zmešnjavo med katoličani in jih pregovoriti, da bi priprave, ki se delajo za petdesetletnico vstavili, češ, da je to zastoj in nepotrebno, ker Pij IX. do takrat že več živeli ne bodo. Če bi teh tičkov tako dobro ne poznali, utegnil bi jim kedo verjeti, kar hinavsko trosijo po svetu. Tako pa se v svojih pripravah katoličani ne bodo dali motiti.

(Kdor želi romati v Rim,) in vdeležiti se slovesnosti o petdesetletnici papeževi, naj to blagovoljno naznani predsedniku katoliške družbe v Ljubljani, velečast. g. proštu Antonu Jarcu.

(† Gr. Pergen.) 24. t. m. umrl je v Pragi prevzviš. gosp. grof Ladisl. Pergen, najvišji dvorni oskrbnik presvetle cesarice Marije Ane, kateri je preblage dobrotnice blag dobrotnik mnogo dobrot naklonil tudi slovenskim pokrajinam vselej v blage namene.

(† Dijak gimnazijski.) 24. t. m. umrl je v Šent-Vidu poleg Zatičine nadepolni dijak gimnazije ljubljanske III. razreda Ignacij Štepec, Alojznik, kteremu so z duhovnim svojim predstojnikom štirje součenci v imenu vseh poklonili krasen venec ter zapeli nagrobnico v Šent-Vidu pač s prisrčnim voščilom, naj bi učeči se mladini skoraj napačila boljša doba v telesnem in duševnem obziru.

(Pri mestnih volitvah) zmagali so 27. t. m. v I. razredu nemčurski kandidatje. Dobili so namreč: Dreo 125, Dežman 124, Lasnik 122 in Schaffer 118 glasov. Izmed narodnih kandidatov imel je Pakič 88, Strzelba 83, Ničman 82 in Peterca 73 glasov. Lansko leto imeli so naši kandidati 85, 81, 77 in 76 nasprotni pa 127, 119, 116, in 115 glasov. Število narodnih volilcev se je tedaj splošno nekoliko pomnožilo; razloček med glasovi pa tudi jasno priča, da nekteri volilci še vedno omahujejo na dve strani, sicer bi bilo nerazumljivo, kako da bi g. Pakič imel 88, g. Peterca pa le 73 glasov. Volilci I. razreda, kakor Tagblatt pravi so bolj samostalni, kakor volilci III. razreda, pa tudi bolj samoglavni, in se morajo od volilcev III. razreda učiti stroge discipline, brez ktere se pri volitvah dosti ne opravi. Tudi glasovi stranke nasprotne so v obče obilnejši od lanskega leta, kar pa je lahko umevno, če se pomisli, da se je število vseh volilcev v I. razredu pomnožilo.

Razne reči.

— Nesreča. V papirnici v Vevčah je menda vsled lahkomišljenosti 14letni A. Prašnikar z nogo prišel med jermena mašine, ki mu je vse meso skoraj do kosti na nogi odtrgala.

— Tatvin je bilo, kakor piše „Edinost“, v 12. dneh nad štirideset v Trstu, potlej pa naj še kedo reče, da je to slabo rokodelstvo. Nekemu mizarju so pobrali 3040 gld., pri neki prodajalnici so na mah izpraznili izložbo. Tržaškim tatem je vse dobro, svetilnice na stopnicah, pri vratarjih kakšni črevlji ali rokodelsko orodje, bodi si še tako malo vredno. Policija je zaprla nad 50 oseb zarad tatvine, tepežov itd.

— Sin Napoleona III. nek namerava kupiti v Trstu lepo in krasno villo Vizintini za 900.000 frankov.

Zahvala.

Vsem gospodom volilcem III. razreda, kateri so pri sedanjih mestnih volitvah narodnim kandidatom k tako nepričakovani sijajni zmagi pripomogli, ravno tako tudi gospodom volilcem I. razreda, kateri so storili svojo dolžnost do mile nam domovine in vkljub

silnemu pritisku naših protivnikov dali svoje glasove možem, kateri so za naš narod vneti, in akoravno nismo v tem řazredu zmagali, se trdno nadjamo v prihodnje tudi tukaj zmagati, pa izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani 29. marca 1877.

Národní meščanski volilni odbor.

Umrlí so :

Od 19. do 25. marca: Alfons Gerdežič, državnopravdníškega namestnika o., 1 1/2 l., za vnetjem vratu. Mirko Haman, kupč. o., 8 m., za božjastjo. Šimen Rozman, del., 36 l., za pljučnico. Maria Zupančič, gostinja, 53 l., za vodenico. Johana Klemenc, mes. o., 10 m., za pljučnico. Matija Breznik, gostaç, 69 l., Špela Brajer, dekla, 28 l., Magdalena Černe, dekla, 27 let, v bolnišnici, vsi za jetiko. Franciška Jeras, kondukterjev o., 2 1/2 m., za pljučnico. Janez Dolcher, čuvaj, 62 l., za vtriplj. pljuč. Franciška Črne, kurj. o., 2 1/2 l., za davico. Lorenc Maček, del., 25 l., za pljučnico. Roza Waide, voj. v., 75 l., za vtriplj. pljuč. Neža Tom, dekla, 30 l., za jetiko. Janez Čik, vrad. sl. o., 10 m., za božjastjo.

Telegrafíčne denarne cene 28. marca.

Papirna renta 64.50 — Srebrna renta 68.60 — Zlata renta 77.70. — 1840letno državno posejilo 109.60 Bankino skicje 822 — Kroditne akcije 150.80 — London 123.90 — Srebro 107.60. — Ces. kr. cekini 5.73 — 20-frantov 9.71.

Denarstvene cene. 27. marca.

	Denar.	Blago
Državni fondí.		
5% avstrijska papirna renta	63.40	63.50
5% renta v srebru	67.60	67.80
4% renta v zlatu (davka prosta)	77.30	74.90
Srečke (lozi) 1854. l.	105.75	106.75
„ „ 1860. l. cel.	109.60	111.50
„ „ 1860. l., petinke	118.75	120.—
Premijski listi 1864. l.	132.25	134.50
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	96.50	96.75
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	96.—
Ogerske po 5%	74.25	74.75
Hrvaške in slavonske po 5%	85.—	87.—
Sedmograške po 5%	71.—	72.—
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	814.—	816.—
Unionske banke	51.50	52.—
Kreditne akcije	150.40	150.60
Nižovstr. eskomptne družbe	670.—	680.—
Anglo-avstr. banke	71.50	71.75
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	164.50	165.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	121.—	122.—
„ „ 50 „ „ „	60.—	61.—
Budenske „ 40 gld. a. v.	30.50	31.50
Salmove „ 40 „ „ „	39.—	39.50
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	28.75	29.25
Clary-jeve „ 40 „ „ „	31.—	31.50
St. Genois „ 40 „ „ „	25.—	25.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	24.75	25.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	22.50	23.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.82	5.84
Napoleon's or	9.86	9.87
Srebro	110.25	110.50

Za sv. veliki teden

silno potrebna knjižica

Obrednik za cerkvenike

ali

natančen poduk

za vse

cerkvene služabnike

se dobiva v Ljubljani pri M. Gerberju, H. Ničmanu in J. Lerherju, v Celju pri J. Schmidtu, v Konjicah pri založniku č. g. Jerneju Vohu in dr. Vis. cenjeni škofijski listi: Ljubljanski, kakor lavantinski in krški so to knjižico p. n. duhovščini tako gorko priporočali, da naj bi je v nobenem žagradu ne manjkalo. Da si jo cerkveniki ložej kupijo, se je nizka cena še znižala. Mehkovezana velja samo 20 kr., trdo vezana 25 kr., prav lično v platno vezana pa 30 kr. — Kdor jo želi po pošti sprejeti, naj priloži 5 kr. za poštnino.

„Angeljska služba“ posebej se dobiva po 4 kr. (4)